

De 100 mest bevilgende danske fonde og foreninger i 2022

Fonden
Videnscenter

11.9.2023

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Hovedpointer	4
De 100 mest bevilgende fonde i 2022	5
Definitioner, metode og kildegrundlag	10

Indledning

Analysen er baseret på Fonden Videnscenters oversigt over de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i Danmark i 2022. Analysen har til formål at give et samlet indblik i de fonde og foreninger, der er på listen, og ser bl.a. på spændet i bevillingsbeløb, og hvordan de enkelte typer af fonde optræder på listen.

Oversigten inkluderer ikke indsamlede fonde og foreninger og heller ikke hel- og halvoffentlige fonde og foreninger. Læs mere om definitioner og metode på side 11-12.

Den fulde oversigt opdateres løbende og findes på Fonden Videnscenters hjemmeside:
<https://fondenvidenscenter.dk/fonde-i-tal>.

Hovedpointer

Udviklingen i det samlede bevillingsbeløb har i perioden 2019-2022 været stigende

I 2022 bevilgede de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i Danmark ca. 24,2 mia. kr.,* hvilket er 500 mio. mere end i 2021. Sammenlignet med 2019 blev der bevilget ca. 7,6 mia. kr. mere i 2022, hvoraf en stor del af stigningen fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb steg med knap 6,9 mia. kr. *Se side 6.*

15 nye fonde på listen

Der er 15 fonde på årets liste, der ikke var blandt de 100 mest bevilgende fonde sidste år. Niveauet af gengangere på listen ligner tidligere år.**

De 10 mest bevilgende fonde stod for størstedelen af det samlede bevillingsbeløb

Selv inden for listen med de 100 mest bevilgende fonde er der store forskelle på bevillingsniveauet. Fem fonde har i 2022 hver især bevilget et beløb på over 1 mia. kr., hvoraf den mest bevilgende af fondene gav knap 7,5 mia. kr., mens nr. 100 på listen bevilgede ca. 8,6 mio. kr. Samlet set stod de 10 mest bevilgende fonde for 72 % (ca. 17,3 mia. kr.) af det samlede bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde i 2022. I 2021 var dette tal 75 %. *Se side 7-8.*

Der er en klar overvægt af erhvervsdrivende fonde blandt de 100 mest bevilgende

74 ud af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2022 var erhvervsdrivende fonde, mens 20 var almene fonde, og 6 var foreninger. Der var således en tydelig overvægt af erhvervsdrivende fonde på listen og en overvægt af filantropiske foreninger i forhold til, hvor mange der er i Danmark. Det indikerer, at det går godt for mange af de fondsejede virksomheder, og at de fonde, der ejer virksomhederne, dermed har haft et større overskud at dele ud af. Fordelingen svarer til tidligere års billede, hvor der var 72-74 erhvervsdrivende fonde på listen over de 100 mest bevilgende fonde. De erhvervsdrivende fonde, der indgår i oversigten over de 100 mest bevilgende fonde, bevilgede i 2019 ca. 12,2 mia. kr. og i 2022 ca. 19 mia. kr., svarende til en stigning på 56 %. Det meste af stigningen fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb fra de erhvervsdrivende fonde steg med 46 % (+5,8 mia. kr.). *Se side 6 og 9.*

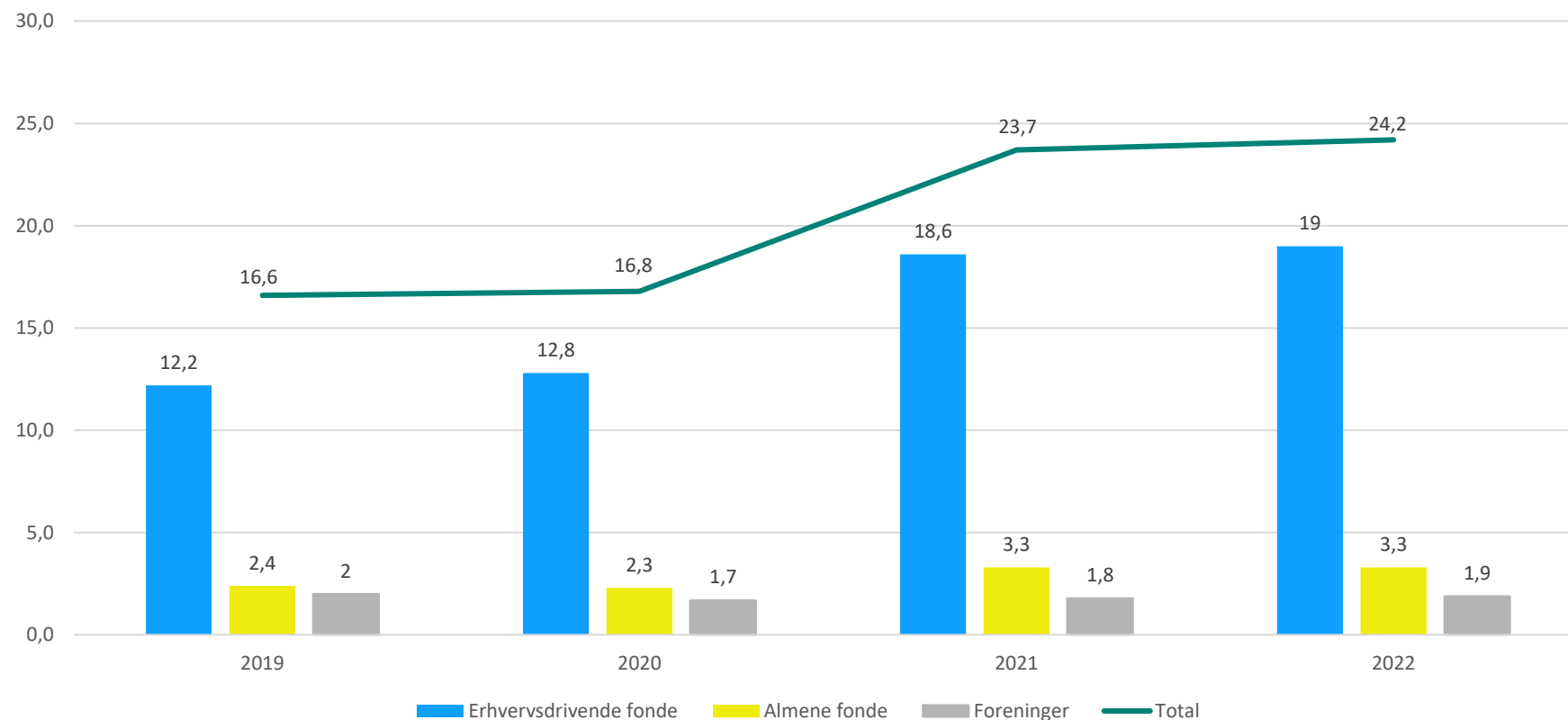
* Bemærk, at der er tilfælde, hvor bevillinger gives fra én fond til en anden med henblik på videreuddeling. Hvis begge fonde er på listen, kan en sådan bevilling indgå på listen to gange. *Se side 12.*

** Se listen på Fondenens Videnscenters hjemmeside: <https://fondenensvidenscenter.dk/fonde-i-tal>.

Indblik i de 100 mest bevilgende danske fonde og foreninger i 2022

Udviklingen i det samlede bevillingsbeløb for de 100 mest bevilgende fonde fra 2019 til 2022

Figur 1: Bevillingsniveau 2019-2022 i mia. kr.

Figuren viser udviklingen i det samlede bevillingsbeløb for de 100 mest bevilgende fonde pr. år i perioden 2019-2022.

I 2022 bevilgede de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i Danmark ca. 24,2 mia. kr., hvilket er 500 mio. mere end i 2021. Sammenlignet med 2019 blev der bevilget ca. 7,6 mia. kr. mere i 2022, hvoraf en stor del af stigningen fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb steg med knap 6,9 mia. kr.

De erhvervsdrivende fonde, der indgår i oversigten over de 100 mest bevilgende fonde, bevilgede i 2019 ca. 12,2 mia. kr. og i 2022 ca. 19 mia. kr., svarende til en stigning på 56 %. Det meste af stigningen fandt sted fra 2020 til 2021, hvor det samlede bevillingsbeløb fra de erhvervsdrivende fonde steg med 46 % (+5,8 mia. kr.).

Bevillingsniveauet for hhv. nr. 1-10 samt nr. 50 og nr. 100 blandt de 100 mest bevilgende fonde i Danmark

Tabel 1: Bevillingsbeløb i 2022 i kr.

Nr.	Fondsnavn	Bevillingsbeløb 2022
1	Novo Nordisk Fonden	7.464.000.000
2	LEGO Foundation	3.181.328.000
3	A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond	1.437.000.000
4	Realdania	1.148.200.000
5	VILLUM FONDEN	1.048.000.000
6	Carlsbergfondet	832.382.000
7	TrygFonden	626.000.000
8	Lundbeckfonden	550.000.000
9	Den A.P. Møllerske Støttefond	538.800.000
10	Nordea-fonden	479.000.000
50	Den Danske Maritime Fond	46.623.000
100	Heinrich og Laurine Jessens Fond	8.635.037

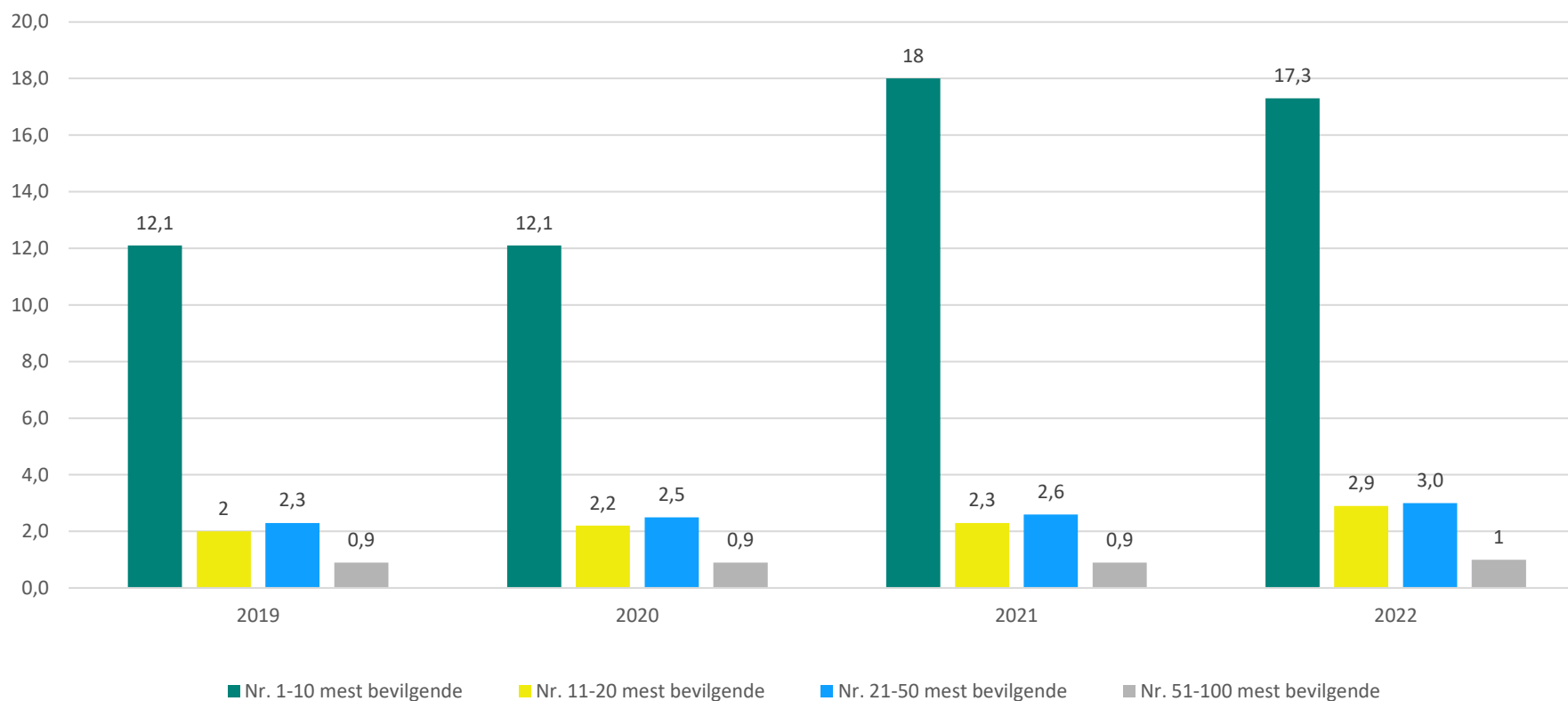
Tabellen viser bevillingsbeløb i 2022 for hhv. nr. 1-10 samt nr. 50 og nr. 100 på listen over de mest bevilgende fonde.

Tabellen giver en indikation af, at selv inden for listen med de 100 mest bevilgende fonde er der store forskelle på bevillingsniveauet. Fem fonde har i 2022 hver især bevilget et beløb på over 1 mia. kr., hvoraf den mest bevilgende gav knap 7,5 mia. kr., mens nr. 100 på listen har bevilget ca. 8,6 mio. kr.

Samlet set stod de 10 mest bevilgende fonde for 72 % (ca. 17,3 mia. kr.) af det samlede bevillingsbeløb fra de 100 mest bevilgende fonde i 2022. I 2021 var dette tal 75 %.

Udviklingen i samlet bevillingsbeløb for grupper af de mest bevilgende fonde

Figur 2: Grupperede bevillingsbeløb i mia. kr. fra 2019 til 2022

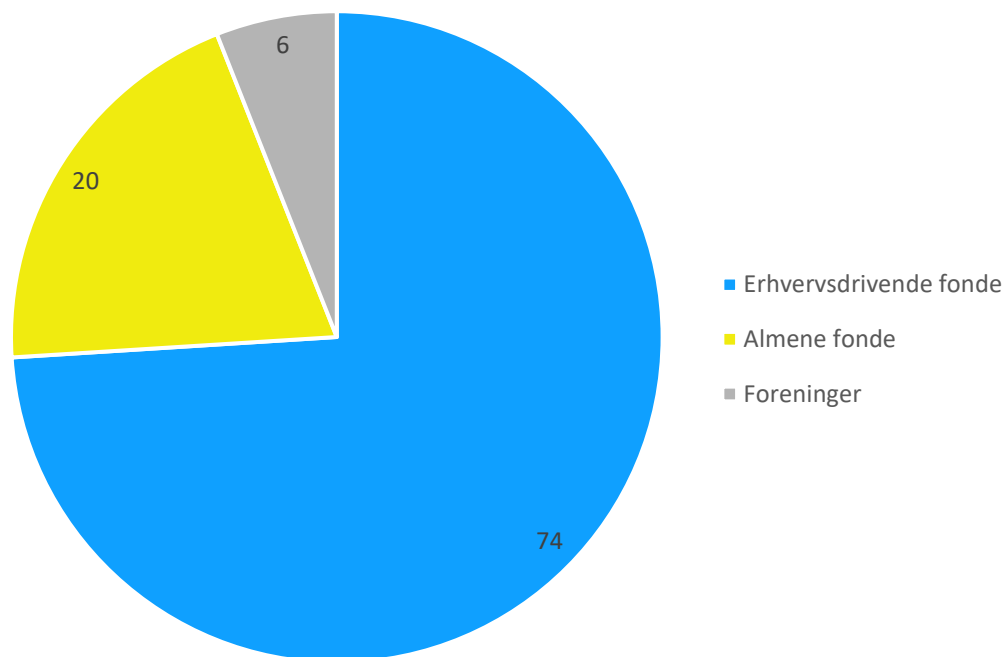
Figuren viser udviklingen i bevillingsbeløb, hvor de 100 mest bevilgende fonde er grupperet. På figuren ses nr. 1-10, nr. 11-20, nr. 21-50 og nr. 51-100 på listen over de mest bevilgende fonde og foreninger.

Figuren viser tydeligt, at det samlede bevillingsbeløb alle år har været præget af, at de 10 mest bevilgende fonde bevilgede markant mere end de øvrige grupper (mellem 72 og 76 % af det samlede beløb).

I 2022 stod de 10 mest bevilgende fonde for ca. 17,3 mia., mens de øvrige grupper hver stod for ca. 1-3 mia. kr.

Fordeling af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2022 efter type

Figur 3: Typer af fonde og foreninger blandt de mest bevilgende i 2022 (i antal)

Figuren viser, at 74 ud af de 100 mest bevilgende fonde og foreninger i 2022 var erhvervsdrivende fonde, mens 20 var almene fonde, og 6 var foreninger.

Der var således en tydelig overvægt af erhvervsdrivende fonde på listen og en overvægt af filantropiske foreninger i forhold til, hvor mange der er i Danmark. Det indikerer, at det går godt for mange af de fondsejede virksomheder, og at de fonde, der ejer virksomhederne, dermed har haft et større overskud at dele ud af.

Fordelingen svarer til tidligere års billede, hvor der var 72-74 erhvervsdrivende fonde på listen over de 100 mest bevilgende fonde.

Definitioner, metode og kildegrundlag

Definitioner

Fonde og fondslignende foreninger

Generelt bruger vi betegnelsen ”fonde” for både fonde og fondslignende foreninger, da det gør teksten nemmere at læse. Enkelte steder, hvor der er en analytisk pointe i at adskille de to kategorier, ser vi dog på dem hver for sig.

Fondene på listen opfylder følgende kriterier samtidig:

- Fondene skal være uddelende/bevilgende til almennyttige formål.
- Fondene skal være private – dvs. at statslige fonde ikke indgår. Statslige fonde forstås i denne sammenhæng som fonde, der modtager offentlige midler eller er offentligt regulerede.
- Indgår fondene og foreningerne på listen over godkendte indsamlende organisationer, jf. Skat, <https://skat.dk/skat.aspx?oid=2061734>, må disse ikke have mere end 10 % indtægter fra andet end egne virksomheder, finansielle indtægter, bevillinger fra andre fonde eller donationer, der har karakter af endowment. Det gælder offentlige tilskud, indsamling fra private og virksomheder og indtægter fra partnerskaber mv. Der ses bort fra donationer i form af arv. Undtaget er de fonde/foreninger, der alene er godkendt efter BAL § 3, stk. 2, til at modtage arv boafgiftsfrit og dermed omfattet af BAL § 3, stk. 1, litra g. Kriteriet har til formål at udskille de organisationer, der primært er indsamlende.

Bevillinger

Med bevillinger menes tilsagn om midler, der er afgivet af fonden, og som er registreret i årsregnskabet. I opgørelsen er der anvendt bruttobevillinger. Det betyder bl.a., at der tages udgangspunkt i det samlede tilsagnsbeløb. Der fratrækkes således ikke eventuelle tilbageførsler fra tidligere års bevillinger. Vi har valgt bruttobevillinger, fordi det med udgangspunkt i regnskaberne ikke er muligt at korrigere tallene for alle de inkluderede fonde.

Metode og kildegrundlag

Oversigten over de 100 mest bevilgende fonde og foreninger er udarbejdet på baggrund af regnskaber indhentet fra 267 fonde og filantropiske foreninger, som er vurderet til at have et bevillingsniveau, der gør dem til potentielle kandidater til at indgå i oversigten. Den fulde oversigt opdateres løbende og findes på Fonden Videnscenters hjemmeside: <https://fondenvidenscenter.dk/fonde-i-tal>. Fondens eller foreningens placering i oversigten er bestemt ud fra de midler, der er bevilget i 2022.

Vi tager udgangspunkt i fondenes finansielle regnskabsår. Enkelte fonde har forskudt regnskabsår. I de tilfælde er der foretaget en vurdering af, hvad der indgår som det korrekte for de enkelte år i tabellen. Det skyldes, at det ikke er alle regnskabsår, der begynder 1. januar.

Alle bevillinger medtages

De opgjorte tal indeholder bevillinger til almenvelgørende formål og familieformål mv., for så vidt de i årsregnskabet er registreret som en bevilling/uddeling. Der er tilfælde, hvor bevillinger gives fra én fond til en anden med henblik på videreuddeling. Hvis begge fonde er på listen, kan sådan en bevilling optræde på listen to gange. Et eksempel er LEGO Fondens bevillinger til Ole Kirk's Fond. Når man ser på det samlede bevillingsbeløb for de 100 fonde på listen, skal man derfor være opmærksom på, at nogle bevillinger tælles dobbelt.